

Warszawa, dnia 1 kwietnia 2026 r.

Opinia prawna Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2290)

I. WNIOSKI I REKOMENDACJE

1) Projekt ustawy należy ocenić pozytywnie co do kierunku zmian, mających na celu dalszą digitalizację obrotu prawnego i rozszerzenie funkcjonalności **systemu eUmowy** (zwanego też dalej **Systemem**). Nie budzi wątpliwości, że rozwiązania tego rodzaju odpowiadają rzeczywistym potrzebom rynku oraz wpisują się w proces cyfryzacji usług publicznych i relacji zatrudnieniowych. Na poziomie założeń funkcjonalnych projekt jest spójny i zasadny.

2) W obecnym kształcie projekt nie zapewnia jednak wystarczającej precyzji regulacyjnej. W wielu obszarach posługuje się opisem funkcjonalności Systemu, nie przypisując im jednoznacznych skutków prawnych. Prowadzi to do powstania istotnych wątpliwości interpretacyjnych, które mogą skutkować rozbieżnościami w stosowaniu prawa, w tym w szczególności w zakresie ważności czynności prawnych oraz odpowiedzialności za przetwarzanie danych osobowych.

3) Najistotniejsze zastrzeżenia dotyczą:

- a. nieuzasadnionego ograniczenia możliwości objęcia Systemem umów zawartych poza nim wyłącznie do przypadków, w których jedną ze stron jest mikroprzedsiębiorca lub mały przedsiębiorca;
- b. braku jednoznacznego uregulowania relacji projektowanych przepisów do wymogów formy czynności prawnych wynikających z kodeksu pracy (KP), co rodzi ryzyko kwestionowania ważności umów zawieranych za pośrednictwem Systemu;
- c. wprowadzenia konstrukcji nieodwołalnej zgody na korzystanie z Systemu, która może pozostawać w sprzeczności z zasadą swobody umów wyrażoną w kodeksie cywilnym (KC) i w nieuzasadniony sposób uniemożliwiać stronom dokonywanie zmian tych stosunków;
- d. nieprecyzyjnego określenia ról podmiotów uczestniczących w przetwarzaniu danych osobowych, w tym nałożenia na użytkowników obowiązków wynikających z ogólnego

rozporządzenia o ochronie danych (RODO) bez zapewnienia im instrumentów prawnych umożliwiających wykonanie tych obowiązków w relacji z podmiotem publicznym;

e. dopuszczenia przetwarzania „innych danych” bez ustawowego określenia ich zakresu, co może naruszać zasady minimalizacji i przejrzystości przetwarzania danych osobowych;

f. braku jednoznacznych zasad określających relację pomiędzy dokumentami źródłowymi a ich odwzorowaniem w Systemie, co może prowadzić do sporów dowodowych;

g. niedostatecznego uregulowania skutków prawnych integracji Systemu z rejestrami publicznymi, prowadzącego do sytuacji, w której użytkownik ponosi ryzyko wykorzystania błędnych danych pochodzących z tych rejestrów oraz braku procedur pozwalających użytkownikowi na ich weryfikację i korektę w Systemie;

h. pominięcia kwestii identyfikacji osób nieposiadających numeru PESEL, co może prowadzić do wykluczenia części uczestników obrotu z korzystania z Systemu.

4) Z powyższych względów projekt powinien zostać oceniony jako zasadny co do kierunku, jednak wymagający pewnych zmian przed dalszym procedowaniem:

a. zasadnym wydaje się rozszerzenie zakresu podmiotowego regulacji w zakresie możliwości objęcia Systemem umów zawartych poza nim, poprzez **zniesienie ograniczenia** wyłącznie do mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców albo jego wyraźne uzasadnienie;

b. istotne jest jednoznaczne rozstrzygnięcie **relacji projektowanych przepisów (art. 13c ust. 2) do wymogów formy czynności prawnych wynikających z przepisów KP**. W tym celu projekt powinien zostać uzupełniony o przepis wprost wskazujący, że czynności dokonywane za pośrednictwem Systemu przy użyciu podpisu zaufanego albo podpisu osobistego wywołują **skutki równoważne zachowaniu formy pisemnej, również w przypadkach, w których przepisy przewidują formę pisemną pod rygorem nieważności**. Alternatywnie ustawodawca mógłby wprost **wyłączyć stosowanie przepisów o formie** z KP/KC w zakresie czynności dokonywanych w Systemie;

c. zasadne jest wprowadzenie regulacji umożliwiającej **rezygnację z korzystania z Systemu ze skutkiem na przyszłość**, przy jednoczesnym zachowaniu ważności i skuteczności czynności dokonanych przed jej wycofaniem. Obecna konstrukcja nieodwołalnej zgody prowadzi do nieuzasadnionego ograniczenia autonomii stron oraz pozostaje wątpliwa z perspektywy zasad prawa zobowiązań, w szczególności zasady swobody umów (art. 3531 KC);

d. wskazane byłoby jednoznaczne określenie ról podmiotów dokonujących przetwarzania danych osobowych w Systemie oraz relacji między nimi. Projekt w obecnym brzmieniu przewiduje możliwość kwalifikowania użytkowników Systemu jako **administratorów, współadministratorów lub podmiotów przetwarzających** (art. 6 ust. 3a), nie

określając jednak zakresu ich odpowiedzialności ani **nie przewidując mechanizmów prawnych umożliwiających realizację obowiązków wynikających z art. 26 i 28 RODO**. W szczególności niezbędne jest rozstrzygnięcie, czy i w jakim zakresie zachodzi **współadministrowanie** pomiędzy ministrem właściwym do spraw pracy a użytkownikami Systemu, oraz – w przypadku przyjęcia takiej możliwości – wprowadzenie podstaw do zawarcia porozumienia, o którym mowa w art. 26 RODO. Brak takich regulacji prowadzi do nałożenia na użytkowników obowiązków, których wykonanie będzie w praktyce utrudnione i może powodować liczne rozbieżności, zależne od wykładni przepisów prawa przez poszczególnych użytkowników Systemu;

e. zasadne jest ograniczenie możliwości wprowadzania do Systemu „innych danych” poprzez jednoznaczne określenie w ustawie ich zakresu oraz celu przetwarzania. W szczególności projekt powinien przewidywać, że w Systemie mogą być przetwarzane **wyłącznie dane wskazane w ustawie lub wynikające wprost z obowiązków ustawowych**, a ewentualne rozszerzenie ich zakresu nie powinno zostać pozostawione decyzji użytkowników Systemu;

f. rekomendowane jest jednoznaczne uregulowanie skutków prawnych objęcia Systemem umów zawartych poza nim, w szczególności poprzez **określenie relacji między dokumentem źródłowym a jego odwzorowaniem w Systemie**. Projekt powinien przewidywać mechanizmy zapewniające procedurę korekty oraz jednoznaczne wskazanie, która wersja dokumentu ma charakter rozstrzygający w przypadku rozbieżności;

g. zasadne jest uzupełnienie projektu o **alternatywny identyfikator** dla osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL, w szczególności poprzez dopuszczenie posługiwania się danymi dokumentu tożsamości;

h. zalecane jest doprecyzowanie skutków prawnych wykorzystania danych pochodzących z rejestrów publicznych w ramach Systemu, gdy obarczone są one błędami oraz **wpływu tych danych na ważność i skuteczność czynności dokonywanych w Systemie**. Warto rozważyć też minimalne gwarancje dla użytkownika, w tym możliwość zakwestionowania danych stanowiących podstawę działania Systemu.

II. ANALIZA PRAWNA

1. Uwagi ogólne

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2290) stanowi **kolejny etap rozwoju systemu teleinformatycznego eUmowy** i w sensie funkcjonalnym jest kontynuacją kierunku zapoczątkowanego **ustawą z dnia 16 listopada 2022 r.** (tj. z dnia 7 listopada 2024 r. Dz.U. z 2024 r. poz. 1661 ze zm.), której zmiany ów projekt dotyczy.

Rozszerzenie zakresu podmiotowego i przedmiotowego korzystania z Systemu, w tym objęcie nim nowych podmiotów, nowych kategorii umów (m.in. umowy o wolontariat oraz umowy towarzyszące zatrudnieniu, tj. o zakazie konkurencji, szkoleniowe i o współodpowiedzialności materialnej), a także dopuszczenie obsługi umów zawartych poza Systemem, **należy uznać za rozwiązania racjonalne i potrzebne**.

Na poziomie założeń projekt jest spójny i odpowiada rzeczywistym potrzebom obrotu. Problem pojawia się jednak w momencie przejścia z poziomu funkcjonalnego na poziom normatywny. Projekt w wielu miejscach opisuje mechanizmy działania Systemu, ale nie nadaje im wystarczająco precyzyjnych skutków prawnych. W efekcie powstaje konstrukcja, w której technologia jest dobrze zaprojektowana, natomiast **jej konsekwencje prawne są niejednoznaczne**. Taki stan rzeczy jest szczególnie niebezpieczny w obszarze prawa pracy i prawa cywilnego, gdzie pewność co do skutków czynności prawnych ma znaczenie podstawowe.

2. Ograniczenia w możliwości korzystania z Systemu

Szczególnie pozytywnie należy ocenić zmianę, dzięki której umowy będą mogły być zawierane za pośrednictwem Systemu przez **każdy zainteresowany podmiot**, który tylko wyrazi taką wolę, niezależnie od posiadanego statusu czy wielkości podmiotu.

Jednak w przypadku gdy umowa zostanie zawarta poza Systemem, strony tej umowy będą mogły wyrazić zgodę na jej przeniesienie do Systemu i dalszą obsługę tej umowy za jego pośrednictwem tylko wówczas, gdy stroną takiej umowy będzie pracodawca lub zleceniodawca będący mikroprzedsiębiorcą lub małym przedsiębiorcą (art. 7 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, ze zm.). **Uzasadnienie projektu nie wyjaśnia tego ograniczenia, które w świetle całokształtu przepisów projektu nie wydaje się być uzasadnione.**

3. Forma czynności prawnych

Wątpliwości budzi sposób uregulowania formy czynności prawnych dokonywanych za pośrednictwem Systemu. Projekt dopuszcza podpisywanie określonych umów związanych z zatrudnieniem (w tym umowy o zakazie konkurencji oraz umowy o współodpowiedzialności materialnej) przy użyciu podpisu zaufanego lub podpisu osobistego (por. art. 13c ust. 1 i 2). Jednocześnie obowiązujące przepisy KP przewidują dla tych czynności **formę pisemną pod rygorem nieważności** (por. art. 101¹ § 1, art. 101² § 1 i art. 125 KP), co w praktyce oznacza możliwość zastosowania **kwalifikowanego podpisu elektronicznego dla zachowania formy elektronicznej** równoważnej formie pisemnej z podpisem własnoręcznym (art. 78¹ § 2 KC).

Projekt nie rozstrzyga tej kolizji w sposób wyraźny. W uzasadnieniu przyjmuje się, że projektowana regulacja ma charakter szczególny względem przepisów KP, jednak brak przepisu, który wprost „przełamywałby” wynikające z KP wymogi formy czynności prawnej.

Projekt zawiera przepis art. 13c ust. 2, zgodnie z którym opatrzenie umowy podpisem zaufanym albo podpisem osobistym wywołuje skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu. Rozwiązanie to zmierza do zrównania skutków prawnych podpisu zaufanego oraz podpisu osobistego z podpisem własnoręcznym, a tym samym do umożliwienia zachowania formy pisemnej, jednak jego brzmienie nie usuwa w pełni wątpliwości interpretacyjnych. W szczególności przepis ten nie odnosi się wprost do sytuacji, w których przepisy odrębne – w tym kodeks pracy – przewidują obowiązek zachowania formy pisemnej **pod rygorem nieważności**. Brak jednoznacznego wskazania, że projektowana regulacja stanowi *lex specialis* wobec tych wymogów, może prowadzić do rozbieżności interpretacyjnych co do ważności czynności prawnych dokonywanych za pośrednictwem Systemu. Zasadne jest zatem doprecyzowanie przepisu poprzez jednoznaczne wskazanie, że skutek równoważności obejmuje również przypadki, w których przepisy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Pozytywnie należy ocenić propozycję, aby - niezależnie od powyższego - wszystkie umowy i porozumienia zawierane za pośrednictwem Systemu mogły być podpisywane także kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

4. Brak możliwości rezygnacji z korzystania z Systemu

Projekt przyjmuje, że zgoda stron na obsługę umowy w Systemie oraz decyzja o prowadzeniu dokumentacji w systemie mają charakter **nieodwołalny** (art. 5 ust. 2 projektu). Rozwiązanie to budzi poważne wątpliwości zarówno na poziomie konstrukcyjnym jak i funkcjonalnym. Trudno znaleźć uzasadnienie dla tak daleko idącego ograniczenia autonomii stron, zwłaszcza w sytuacji, w której korzystanie z Systemu ma charakter **dobrowolny**.

Projektowana konstrukcja „nieodwołalnej zgody” jest wątpliwa także na gruncie prawa cywilnego, który ma zastosowanie do umów, które mogą być zawierane w Systemie. Zgoda na korzystanie z Systemu stanowi oświadczenie woli i jako taka powinna podlegać ogólnym zasadom prawa zobowiązań, w tym przepisom dotyczącym oświadczeń woli (art. 60 i 61 KC) oraz zasady swobody umów (art. 353¹ KC).

Z przepisu art. 61 § 2 KC wynika wprost, że odwołanie **oświadczenia woli jest możliwe**, gdy oświadczenie odwołujące dotarło do adresata najpóźniej równocześnie z oświadczeniem odwoływanym. Wprawdzie z natury rzeczy może to mieć miejsce wyłącznie w przypadku komunikacji pośredniej, ale **po skutecznym złożeniu oświadczenia woli jego odwołanie jest co do zasady nadal możliwe - za zgodą**

adresata, co koresponduje z zasadą wyrażoną w art. 353¹ KC. Odwołanie oświadczenia woli za zgodą adresata nie jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy wpłynęłoby na sytuację prawną osób trzecich albo stanowiłoby obejście prawa (w tym przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności)ⁱ, z którą to sytuacją nie mamy do czynienia w kontekście analizowanego projektu ustawy.

Wprowadzenie nieodwołalności oświadczenia woli stron w projektowanym przepisie (art. 5 ust. 2 projektu) prowadzi w istocie do trwałego związania stron określonym sposobem wykonywania zobowiązania, **bez możliwości jego zmiany w przyszłości, nawet za obopólną zgodą, co trudno uznać za rozwiązanie zgodne z naturą stosunku zobowiązaniowego**, skoro każdy stosunek zobowiązaniowy, o którym mowa w projekcie ustawy (zob. art. 1 ust. 1 i art. 4 ust. 1) może ulec zmianie, rozwiązaniu lub wygaśnięciu.

W szczególności brak jest przekonujących argumentów przemawiających za wyłączeniem możliwości rezygnacji z Systemu w sytuacji, gdy korzystanie z niego ma charakter dobrowolny. Konstrukcja ta prowadzi do asymetrii, w której przystąpienie do Systemu jest swobodnym wyborem stron, natomiast jego opuszczenie zostaje wyłączone ustawowo.

W praktyce stosunki zatrudnieniowe i cywilnoprawne ulegają zmianom, natomiast podmioty uczestniczące w obrocie często zmieniają sposób organizacji dokumentacji czy wykorzystywane narzędzia. Brak możliwości rezygnacji z Systemu powoduje, że decyzja podjęta na etapie zawarcia umowy wiąże strony bezterminowo, niezależnie od zmiany okoliczności.

Wprowadzenie możliwości wycofania zgody na korzystanie z Systemu ze skutkiem na przyszłość należałoby uznać za rozwiązanie bardziej spójne z zasadami prawa cywilnego, przy jednoczesnym zachowaniu ważności i skuteczności czynności dokonanych przed jej wycofaniem. Takie rozwiązanie zapewniłoby zgodność projektowanych przepisów z regulacjami KC, a jednocześnie nie podważałoby stabilności czynności dokonanych w Systemie.

5. Dane osobowe

Projektowane przepisy w zakresie danych osobowych wymagają istotnego doprecyzowania, ponieważ system teleinformatyczny, o którym mowa w projekcie, ma charakter infrastruktury publicznej o szerokim zakresie przetwarzania danych, obejmującym zarówno dane zwykłe (art. 6 RODO), jak i potencjalnie dane szczególnych kategorii (art. 9 RODO). W takim przypadku ustawodawca powinien w sposób jednoznaczny określić zakres danych, role poszczególnych podmiotów oraz zasady odpowiedzialności, czego w obecnym brzmieniu projektu brakuje.

1) Niejasny podział ról uczestników procesów przetwarzania danych

Projekt zakłada, że **administratorem danych w Systemie jest minister właściwy do spraw pracy**, a jednocześnie – w szczególności w projektowanym przepisie dotyczącym wprowadzania „innych danych” (art. 6 ust. 3a projektu) – przewiduje, że użytkownicy Systemu mogą występować jako **administratorzy, współadministratorzy lub podmioty przetwarzające**, poprzez odesłanie do art. 4 pkt 7 i 8 oraz art. 26 i 28 RODO.

Taki model (co do zasady dopuszczalny) nie gwarantuje jednak spełnienia wymogów RODO w odniesieniu do Systemu. W praktyce nakłada bowiem na użytkowników Systemu obowiązki wynikające z art. 26 i 28 RODO, nie zapewniając im jednocześnie żadnych instrumentów prawnych umożliwiających ich wykonanie. **W szczególności brak jest uregulowania mechanizmu zawarcia porozumienia o współadministrowaniu (art. 26 RODO) lub umowy powierzenia przetwarzania danych (art. 28 RODO) pomiędzy użytkownikiem Systemu a ministrem właściwym do spraw pracy.**

Budzi też wątpliwość, czy użytkownik ma realny wpływ na cele i środki przetwarzania danych w Systemie, co może podważać możliwość uznania go za współadministratora, chyba że przyjąć koncepcję, że samo wprowadzenie danych jest procesem, co do którego zachodzi współadministrowanie, gdyż użytkownik czyni te dane dostępnymi w Systemie i godzi się na ich przetwarzanie w sposób determinowany funkcjonalnościami Systemu.

2) „Inne dane”

Przepis dopuszczający wprowadzanie do Systemu „innych danych” (projektowany ust. 3a) jest szczególnie problematyczny. W praktyce oznacza on, że system publiczny może być wykorzystywany do przetwarzania danych osobowych, których zakres nie został określony ustawowo ani powiązany z konkretnym celem przetwarzania.

Takie rozwiązanie pozostaje w sprzeczności z zasadą minimalizacji danych oraz zasadą przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a i c RODO). Wprowadzenie otwartego katalogu danych w systemie publicznym prowadzi do sytuacji, w której zakres przetwarzania danych osobowych jest w praktyce określany przez użytkowników i może rodzić ryzyko przetwarzania danych osobowych bez podstawy prawnej.

Konieczne jest ograniczenie możliwości wprowadzania do Systemu „innych danych” poprzez jednoznaczne określenie w ustawie ich zakresu oraz celu przetwarzania.

3) Automatyzacja i podejmowanie decyzji

W uzasadnieniu projektu przyjmuje się brak w Systemie mechanizmów profilowania oraz podejmowania decyzji w sposób zautomatyzowany. Projekt przewiduje jednak automatyczne pobieranie i weryfikację danych z rejestrów publicznych (CEIDG, KRS, ZUS, KAS), co w praktyce może prowadzić do sytuacji, w których użytkownik nie będzie mógł dokonać określonej czynności z uwagi na wynik automatycznej weryfikacji danych.

Trudno zatem jednoznacznie przesądzić brak ryzyka wystąpienia sytuacji z art. 22 RODO w świetle projektowanych funkcjonalności systemu. Wydaje się, że ten problem wymaga dalszej pogłębionej analizy i właściwego uzasadnienia przez projektodawcę.

6. Umowy zawarte poza Systemem

Projekt ustawy dopuszcza możliwość objęcia Systemem umów zawartych poza nim, co jest rozwiązaniem funkcjonalnie uzasadnionym. Nie towarzyszy temu jednak odpowiednie uregulowanie skutków prawnych takiego działania.

Brak w analizowanym projekcie przepisów regulujących wprost relacje pomiędzy treścią umowy pierwotnej a jej odwzorowaniem w Systemie. W konsekwencji ewentualne rozbieżności będą rozstrzygane na podstawie zasad ogólnych prawa cywilnego materialnego i procesowego.

Takie podejście należy ocenić jako niewystarczające. Jeżeli System ma pełnić funkcję dokumentacyjną i dowodową, powinien przewidywać jasne zasady weryfikacji zgodności danych, zatwierdzania treści przez strony, korygowania błędów oraz ustalania znaczenia poszczególnych wersji dokumentu. Brak takich rozwiązań osłabia funkcję Systemu jako narzędzia porządkującego obrót.

Projekt w obecnym kształcie prowadzi do powstania pewnego dualizmu, w którym równolegle funkcjonują dokumenty źródłowe oraz ich odwzorowania w Systemie, bez jednoznacznego określenia relacji między nimi. W praktyce może to prowadzić do sporów na tle dowodowym, w szczególności w przypadku **rozbieżności pomiędzy treścią dokumentu pierwotnego a jego wersją wprowadzoną do Systemu**.

Zasadne jest doprecyzowanie skutków prawnych wprowadzenia dokumentu do Systemu, w szczególności poprzez określenie znaczenia potwierdzenia jego zgodności z dokumentem źródłowym oraz zasad jego korekty, a także jednoznaczne wskazanie, która wersja dokumentu ma charakter **rozstrzygający** w przypadku rozbieżności.

7. Identyfikacja osób

Projekt nie rozstrzyga w sposób jednoznaczny kwestii identyfikacji osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL. W przeciwieństwie do dotychczasowego brzmienia przepisów projekt nie przewiduje alternatywnego identyfikatora.

W uzasadnieniu projektu wskazano, że „kierując się zasadą minimalizacji danych, wyrażoną w art. 5 ust. 1 lit. c RODO, w projekcie ustawy zrezygnowano z pozyskiwania informacji o rodzaju, numerze i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość”. Wydaje

się jednak, że projektodawca nie uwzględnił, że może to prowadzić do **faktycznego wykluczenia z systemu określonych kategorii osób**, w szczególności cudzoziemców w początkowym (lub krótkotrwałym) okresie ich pobytu w Polsce. Użycie w takiej sytuacji danych identyfikujących dowód tożsamości, w tym paszport, nie będzie w żaden sposób naruszało zasady minimalizacji danych osobowych. Zasada minimalizacji (art. 5 ust. 1 lit c RODO) nie oznacza przetwarzania jak najmniejszej ilości danych. Zgodnie z nią, dane osobowe powinny być **adekwatne i odpowiednie** do celów, w których są przetwarzane. Nie powinno się przyznawać prymatu minimalizacji kosztem adekwatnościⁱ.

Obecne brzmienie projektu, wykluczające inny – alternatywny – identyfikator niż PESEL należy ocenić jako **niespójny z założeniem powszechnej dostępności Systemu** oraz wymagający uzupełnienia na etapie legislacyjnym.

8. Integracja z rejestrami publicznymi

Jednym z kluczowych elementów projektu jest integracja Systemu z rejestrami publicznymi, takimi jak CEIDG, KRS, ZUS czy KAS. Rozwiązanie to należy ocenić pozytywnie, ponieważ umożliwia automatyzację wielu procesów i ograniczenie obowiązków po stronie użytkowników.

Projekt nie rozstrzyga jednak, jakie skutki prawne wywołuje wykorzystanie danych pochodzących z rejestrów publicznych oraz kto ponosi odpowiedzialność za błędy w tych danych **w kontekście czynności dokonywanych w Systemie**. Brakuje również podstawowych gwarancji dla użytkownika, w tym możliwości zakwestionowania danych stanowiących podstawę działania Systemu.

W tym zakresie warto rozważyć co najmniej ramowe zasady określające skutki prawne wykorzystania danych z rejestrów publicznych w wypadku ich niezgodności z rzeczywistym stanem prawnym lub stanem faktycznym oraz minimalne uprawnienia użytkownika w przypadku takich nieprawidłowości.

Autor opinii: dr Gabriela Bar, radczyni prawna

ⁱ Por. P. Machnikowski [w:] E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, wyd. 12, 2025, art. 61, Nb 4.

ⁱⁱ P. Barta, M. Kawecki, P. Litwiński [w:] P. Litwiński (red.), *Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz [w:] Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Ustawa o ochronie danych osobowych. Wybrane przepisy sektorowe. Komentarz*, wyd. 2, 2025, artykuł 5, Nb 15.